

Ki nevet a végén?

Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetencia

10. évfolyam

Programcsomag: Felkészülés a felnőtt szerepekre

A modul szerzője: Simon Gabriella

Címlapkép: szkb210_02_00

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	16-17 évesek
Ajánlott időkeret	3 × 45 perc
A modul közvetlen célja	A mindennapi kapcsolatainkban, családban, iskolában, munkahelyen előforduló konfliktusok; a konfliktusok mögött húzódó érdekek elemzése; a közvetítő szerepének megmutatása; győztes-vesztes és győztes-győztes játszmák, a konszenzus keresése, a kompromisszum mint lehetséges megoldás bemutatása
A modul témái, tartalma	Témák: Konfliktus: érdekellentét, dilemmahelyzet; kapcsolatok: kommunikáció, felelősség Tartalom: A konfliktusok felismertetése, mibenlétük, típusaik tárgyalása. Konfliktuskezelési technikák, a mediáció módszerének megismertetése.
Megelőző tapasztalat	7. évfolyam: „A szabályok dzsungelében”: könnyen és nehezen betartható szabályok; 8. évfolyam: „Nem vagyok már gyerek!”: változó szerepek kamaszkorban; „Hogyan mondjam el?”: hatékony kommunikáció; 9. évfolyam: „Már megint ő?”: kapcsolati konfliktusok, stressz, stresszkezelés; „És akkor egymásnak estünk...”: konfliktuskezelési technikák
Ajánlott továbbhaladási irány	„Ott aludhatok?”: párkapcsolat, felelősség egymásért; „Büszkeség és balítélet”: önismeret
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önismerettel összefüggő kompetenciák: érzelmek tudatossága, hitelesség Társas kompetenciák: konfliktuskezelés Szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: problémaazonosítás, szabályalkotás, szabálykövetés képessége
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Ember a társadalomban, Életvitel és gyakorlati ismeretek Tantárgyakhoz: magyar nyelv és irodalom, művészetek, emberismeret, osztályfőnöki óra Modulokhoz: 7., 8., 9., 10. évfolyam konfliktusokkal, azok felismerésével és kezelésével kapcsolatos moduljai
Támogató rendszer	Lovas – Herczog: <i>Mediáció, avagy a fájdalommentes konfliktuskezelés</i> . Múzsák Kiadó. Budapest, 1999 <i>Mediációs alapképzés</i> . Munkafüzet. Család, Gyermekek, Ifjúság Kiemelten Közhasznú Egyesület. Barczy Magdolna – Szamos Erzsébet: „ <i>Mediare necesse est.</i> ” A mediáció technikái és társadalmi alkalmazása. Animula. Budapest, 2002

Módszertani ajánlás

Időfelhasználás

A három tanórányi modult megszakítás nélkül dolgozzuk fel, nem célszerű több részre bontani.

Tér-, teremrendezés

A terem legyen átrendezhető, szabad mozgásra, körben, illetve kiscsoportban ülésre, pármunkára alkalmas.

Eszközök

Szükség van filctollakra, íróeszközökre, A/4-es lapokra.

Csoportok

A tanulók párokban, kiscsoportokban, illetve egész csoportban dolgoznak. A csoportalakításhoz a konkrét feladatoknál segítséget kapnak.

A tartalommal összefüggő differenciálási javaslat

A csoportok alakításánál legyünk tekintettel a kevésbé fejlett kommunikációs készségű tanulókra, ne hozzuk őket kellemetlen helyzetbe. Ha valakinek ellenérzése támad a feladattal szemben, adjuk meg a lehetőséget számára a visszavonulásra. Mindenki motivációja szerint vegyen részt a foglalkozáson. Az idő szorítását érzékenyen, tapintatosan kezeljük, tartsuk az időkeretet, de az adott feladatot mindig végezhesék el a tanulók, ne szakítsuk félbe a munkájukat. Szükség esetén válogassunk az egyes feladatok között.

Az egyes tevékenységek szervezésével kapcsolatos javaslatok

Világos, egyértelmű közlésekre, utasításokra van szükség. Ellenőrizzük a megértést, ha kell, fogalmazzuk át az utasítást. A csoportalakításnál a szabadon választható és véletlenszerű csoportalakítási módok is szerepeljenek, ez teremti meg a munkához szükséges izgalmas, de oldott légkört. Önálló munka, páros, csoportos és kooperatív munkaformák egyaránt alkalmazhatóak.

Speciális javaslatok a fejlesztendő kompetenciával kapcsolatban

A modul sikeres megvalósításához elfogadó, nyitott légkör, empátia, hitelesség szükséges a pedagógus részéről. Fontos, hogy az esetleges ellenérzéseket ne élezzük, hagyjuk, hogy mindenki a saját habitusának megfelelően vegyen részt a foglalkozáson. Szerencsés, ha a konfliktuskezelésben tapasztalt és jártas, a témától nem idegenkedő, érdeklődő pedagógus választja a modult. Segíti a fejlesztést, ha a gyerekek is motiváltak a konfliktuskezelésben.

Speciális javaslatok az értékeléssel kapcsolatban

A feladatoknak nincs egyedüli helyes megoldásuk, ezért különösen szükség van bátorító visszajelzésekre. A bátorítás, önértékelés, önvizsgálat is értékelés. A munkafolyamatok végén a tanulók nem egymást, hanem egymás feladatmegoldását, részvételét értékelik, érzelmeikről, tapasztalataikról számolnak be. A vitás helyzetek bemutatásakor a pedagógus irányít, a visszajelzéseket tapintatosan kontrollálja. Feladatonként és a modul végén értékelünk beszélgetéssel, nyitott kérdésekkel. A modulon belül, az elkülöníthető tartalmak után kevesebb, az egész tevékenység végén több időt szánjunk az értékelésre. Módszere beszélgetés, rövid egyéni visszajelzés.

A modul mellékletei

Tanári segédletek

- P1 – Csoportok alakítása
- P2 – Konfliktushelyzetek: Az emberek és az állatok története
- P3 – Konfliktuskezelési módjaink
- P4 – Visszatérés a történethez, megoldások kimunkálása
- P5 – Hogyan jövünk ki a konfliktusból?
- P6 – Tanulságok

Tanulói segédletek

- D1 – Filmfotók – fantáziajáték (Egy- egy példányban készül.)
- D2 – Konfliktusok kezelése – kérdőív (Minden tanuló számára egy példány készül.)
- D3 – Konfliktusok kezelése – értékelőlap (Minden tanuló számára egy példány készül.)
- D4 – Hogyan jövünk ki a konfliktusból? – A, B, C, D, E kártyák (Minden kártyából azonos mennyiség készül, a létszámnak megfelelően.)